

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

מנהל מחוז הדרום

כ"ג בניסן תשפ"א
5 באפריל 2021
מס' מפעל: 328164
מס' מפגע: 20881177
מס' התראה: 20881185
סימוכין: 118/193/21

- בדואר רשום ובדואר אלקטרוני -

נווה מדבר תאגיד מים בע"מ
העצמאות 47, באר שבע
8420008

לכבוד
מר עאטף אבו עג'אג'י- מנכ"ל
נווה מדבר תאגיד מים בע"מ
העצמאות 47, באר שבע
8420008

שלום רב,

הנדון: מתקן התפיסה וההטיה של שפכי חברון - סיכום שימוע

סימוכין :

1. התראה מיום 31.1.2021, סימוכין: 105/152/21
2. מכתבו מיום 31.1.2021, סימוכין: 105/153/21

בתאריך 18.2.2021 התקיים שימוע לנציגי תאגיד המים נווה מדבר בע"מ (להלן: "התאגיד"), בעניין מתקן התפיסה וההטיה של שפכי חברון (להלן: "המתקן"). השימוע התקיים באופן מקוון (ZOOM).

משתתפים מטעם המשרד להגנת הסביבה:

מר ברוך ובר- מנהל המחוז
עו"ד אור אללו פוקס- יועמ"ש
עו"ד אורטל אביב צברי- רכזת אכיפה
ד"ר רננה אילן- מנהלת תחום תשתיות
הגב' צפי בן שאול- מנהלת תחום תעשיות
הגב' שלומית כורם- מנהלת תחום פיקוח
הגב' אסנת מלכה- מרכזת בכירה מים ושפכים

משתתף מטעם רשות הטבע והגנים (להלן: "רט"ג"):

מר אמנון גורודנצ'יק- פקח מים ונחלים, מחוז דרום

משתתפים מטעם התאגיד:

מר עאטף אבו עג'אג'י- מנכ"ל
מר חאלד אבו גנים- מהנדס
מר מרוואן חאלדי- מנהל הפרויקט מטעם החברה הכלכלית חורה
עו"ד נועם זלצר- יועמ"ש

2/...

BaruchW@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102

מדינת ישראל

-2-

משתתפים מטעם מועצה מקומית חורה (להלן: "המועצה"):

מר חבאס אלעטואנה- ראש המועצה

עו"ד אייל ימיני- יועמ"ש

א. רקע:

1. מתקן התפיסה וההטיה של שפכי חברון ממוקם בשטח המועצה האזורית בני שמעון, ונועד להוריד את עומס המוצקים המרחפים בשפכים המגיעים מחברון וסביבתה לרמה מספקת שתאפשר העברתם להמשך טיפול במט"ש שוקת (להלן: "מתקן התפיסה"). עיסוק שכזה טעון רישוי על פי פריט שמספרו: 5.3 א לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) התשע"ג-2013 (להלן: "הצו"), שמהותו שפכים וקולחין, עיבודם, טיהורם, אחסונם.
2. על פי הידוע למשרד להגנת הסביבה, באוקטובר 2020 הועברה הבעלות והאחריות על מתקן התפיסה מהמועצה המקומית חורה (להלן: "המועצה") והחברה הכלכלית של המועצה (להלן: "החכ"ל") לידי התאגיד.
3. ממצאי סיורים שנערכו לאחרונה על ידי נציגי המשרד להגנת הסביבה ורשות הטבע והגנים בשטח מתקן התפיסה וסביבתו, הצביעו כי תחזוקת המתקן לקויה, וכי כתוצאה מכך בשילוב עם כשלים שונים, נגרם מפגע חמור של הזרמת שפכים גולמיים בתוואי נחל חברון ומשם לנחל באר שבע (כפי שמתואר באריכות בסימוכין 2).
- 3.1 החל מתאריך 19.01.21 זרמו שפכי חברון במורד נחל חברון באופן חופשי ולא נותבו לטיפול במתקן התפיסה. לאחר פניית המשרד לתאגיד נווה מדבר התברר כי ההזרמה הינה בשל הרמת סבכה על גדר ההפרדה שבוצעה לקראת אירוע גשם צפוי ובגינום הושבת המתקן. השבתת המתקן לא דווחה למשרד להגנ"ס.
- 3.2 זרימת השפכים התארכה מעבר לאירוע הגשם ועד לתאריך 28.01.2021 בשל תקלה במשאבות הכניסה למתקן- התקלה לא דווחה למשרד להגנ"ס מיד עם גילוייה.
- 3.3 השלכות אירוע זה מתווספות לאירוע קודם מחודש נובמבר 2020, בו הושבת מתקן התפיסה בעקבות ניקוי והרמה של הסבכות על גדר ההפרדה אשר בעקבותיו כמויות גדולות של בוצה נכנסו בשטף אל מתקן התפיסה, סתמו את המשאבות, מלאו את בריכות הויסות והאגירה והביאו להשבתתו.
4. עוד על פי המידע המצוי ברשות המשרד, אין בידי התאגיד רישיון עסק כדין להפעלת מתקן התפיסה, דבר המהווה עבירה לכאורה לפי סעיף 14 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 (להלן: "החוק").

לפירוט, ראה התראה וזימון לשימוע מקוון מיום 31.1.2021, סימוכין: 105/152/21 (להלן: "ההתראה").

ב. מהלך השימוע:

1. לשאלתה של עו"ד אביב צברי האם מסמך ההתראה והזימון לשימוע התקבל אצלם, השיבו נציגי התאגיד כי התקבל. נציגי המועצה ציינו כי לא קיבלו את ההתראה והזימון לשימוע וכי התייצבו לשימוע על פי בקשת התאגיד.
- עו"ד אביב צברי הבהירה כי ההתראה נשלחה לנציגי התאגיד וכי אל המועצה נשלח עותק הימנה בלבד.

3/...

BaruchW@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102

-3-

2. לשאלת מנהל המחוז בדבר מערכת היחסים בין המועצה לתאגיד בהקשר למתקן התפיסה, השיב יועמ"ש המועצה כי נכון ליום עריכת השימוע הבעלות והאחריות למתקן עדיין לא הועברה במלואה. ציין כי טיוטת מסמך הסכם העברת הבעלות בין המועצה לתאגיד הועברה אך טרם נחתמה סופית.
- עוד הוסיף יועמ"ש המועצה כי הטיפול ותחזוקת מתקן התפיסה מתבצעים בפועל על ידי התאגיד והקבלן מטעמו (שהוא אותו הקבלן שהפעיל את מתקן התפיסה גם קודם לכן, בזמן שהמועצה והחכ"ל טיפלו ותחזקו את המתקן).
- ציין כי קיים סיכום של הממונה על התאגידים ורשות המים לפיו, האחריות על המתקן צריכה הייתה לעבור ב- 1.9.2020 לידי התאגיד, כי המועד נדחה ל- 1.10.2020 אך בפועל טרם הועברה הבעלות והאחריות במלואה עקב עניינים פרוצדורליים.
3. מנהל המחוז ציין כי על פי המתואר לעיל, נראה כי עדיין קיימת אחריות להפעלת מתקן התפיסה גם על המועצה.
4. עו"ד אללו פוקס ציינה כי ההתראה נשלחה לתאגיד בהתאם למידע שהיה בידי המשרד להגנ"ס, ומתוך הבנה, לפיה כלל האחריות וההפעלה המלאה הועברה לתאגיד.
5. מר אבו-גנים, מהנדס התאגיד, טען כי המועצה עדיין רשומה כבעלים של המתקן וכי הבעלות טרם הועברה במלואה לתאגיד. יחד עם זאת אישר כי בחודשים האחרונים, הטיפול וההפעלה בפועל של מתקן התפיסה בוצע על ידי עובדי התאגיד והקבלן מטעמו, וכי נציגי המועצה והחכ"ל לא הפעילו את המתקן.
6. עו"ד אללו-פוקס הבהירה כי ההתראה היא בגין ניהול עסק ללא רישיון עסק תוך גרימת מפגעים סביבתיים, ונשלחה כאמור לתאגיד בהתאם למידע שהיה בידי המשרד להגנ"ס ולפיו האחריות והתפעול הועברו במלואם לתאגיד. ככל שהבעלות והאחריות לא הועברו במלואם, אזי המועצה נושאת אף היא באחריות. ככל שנציגי המועצה מסכימים להשתתף ולהמשיך בישיבה מתוך הבנה כי גם הם נושאים באחריות, ניתן להמשיך בהליך השימוע. לחלופין, באם אין ברצונה לעשות כן, אזי תישלח אליה התראה וזימון לשימוע כדין ונקיים את הליך השימוע במועד אחר.
- עו"ד אללו-פוקס הדגישה כי אין באמור כדי לגרוע מאחריות התאגיד ולכן נציגי התאגיד רלבנטיים להליך בכל מקרה.
7. יועמ"ש המועצה ציין כי בהנחה שהשימוע הוא בגין ניהול עסק ללא רישיון, אזי ההתראה צריכה לצאת למפעיל מתקן התפיסה שהינו התאגיד ולכן, לדעתו המועצה לא צריכה להיות צד לשימוע זה.
8. מר אבו-גנים, מהנדס התאגיד, טען כי מפעיל מתקן התפיסה הוא קבלן המשנה וכי התאגיד נכנס בנעלי הבעלים, אך טרם הוסדרה העברת הבעלות.
9. יועמ"ש המועצה טען כי ישנו קבלן שמפעיל את המתקן, כי הבעלות תעבור לידי התאגיד וכי בפועל החל מיום 1.10.2020 התאגיד הוא שנמצא בשטח המתקן.
10. עוד"ד אללו-פוקס הבהירה כי ככל שהבעלות והאחריות לא הועברו באופן מלא מהמועצה, אזי האחריות מוטלת גם עליה. ההגדרה של "בעל עסק" היא רחבה מאוד ועל פניו, ובהתאם למצג הדברים שהוצגו בשימוע, כוללת הן את המועצה והן את התאגיד.
11. מר אבו עג'אג', מנכ"ל התאגיד, טען כי האחריות מוטלת גם על המועצה.

4/...

BaruchW@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102

מדינת ישראל

-4-

ג. סיכום והחלטה:

1. משרדנו רואה בחומרה רבה את ההפרות, כפי שפורטו דלעיל.
2. לאור הטענות שהושמעו במהלך הדיון החליט מנהל המחוז כי הוא סוגר את הדיון בשלב זה, וכי התראות וזימון לשימוע, בגין ניהול עסק ללא רישיון עסק תוך גרימת מפגעים סביבתיים, יישלחו לכלל הגורמים הרלבנטיים, בהתאם לחוות דעתה של היועצת המשפטית למחוז. בהתאם ייקבע מועד חדש לשימוע וישלח בהקדם לגורמים הרלבנטיים.

על החתום:

/ בר כ"ן

ברוך ובר
 מנהל מחוז דרום

העתקים:

משתתפים

העתקים פנימיים:

- מר יצחק בן דוד - סמנכ"ל בכיר, אשכול אכיפה והסברה, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.
- גבי שולי נזר - סמנכ"לית בכירה, אשכול תעשיות, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.
- מר בני אלבז - מחוז איו"ש, המשרד להגנת הסביבה.
- ד"ר גילי צימנד - ראש אגף תעשיות ורישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה.
- ד"ר אמיר ארז - ראש אגף מים, שפכים ונחלים, המשרד להגנת הסביבה.
- מר יוסי בר - מנהל המשטרה הירוקה, רמלה.
- עו"ד קרלוס פייצ'וטקה - ראש אגף תיאום אכיפה, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.

העתקים חיצוניים:

- מר ניר זמיר - ראש המועצה האזורית בני שמעון
- מר שמעון מזוז - ראש המועצה המקומית מיתר
- גבי סופי סולומון - מנהלת רישוי עסקים, המועצה האזורית בני שמעון.
- מר גיורא שחם - מנהל רשות המים.
- מר רביע אגריבה - מנהל אגף ביום והשבה רשות המים.
- מר אולג חנקין - מנהל תחום בקרה הנדסית, רשות המים.
- גבי עפרי צפנת - מהנדסת לשכת הבריאות המחוזית, משרד הבריאות.
- מר חאלד אבו גנים - מהנדס תאגיד מים וביום נווה מדבר.
- מר מרואן קלדי - מנהל פרויקט מתקן תפיסת והטיית שפכי חברון.
- מר שחר יסינובסקי - מנהל יח"ס נגב מערבי.

העתקים במחוז:

מר גיא נחושטן

BaruchW@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
 באר שבע 8410102